

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Článek

Obecné poznatky

Funkční styl: publicistický (velice nespécifický slohový útvar, a tak lze ho dle formy zařadit i mezi jiné funkční styly)

Slohový postup: informační (dle tématu i jiné postupy- úvahový, vyprávěcí, popisný, výkladový)

Charakteristika: **Článek, jinak libovolný text publicistického stylu,** je nespécifikovatelný slohový útvar. Autor článku je schopen se orientovat v dané komunikační situaci, vyjádřit se v rámci publicistického funkčního stylu k určitému tématu, zvolit jazykové prostředky a formu vyjádření vždy s ohledem na adresáta, zároveň by měl mít autor článku v patrnosti, kde, kdy a za jakých okolností by mohl být článek uveřejněn. K základním znakům článku patří jeho aktualizace, apelace, ohled na adresáta, použití jazykových prostředků typických pro publicistiku. Článek lze zpracovat jednak způsobem, že autor si zvolí přesný slohový útvar, v němž je zadané téma zpracováno, např. forma fejetonu, reportáže apod., anebo zpracuje téma jakýmkoli způsobem, ale vždy je důležité, aby práce mohla být uveřejněna v tisku. Článek jako takový plní jednu ze tří základních funkcí, popř. může být kombinací těchto tří funkcí – funkce informační, přesvědčovací a zábavná.

Kompozice: Kompoziční řešení článku je dáno komunikační situací a komunikační funkcí (informační, přesvědčovací, zábavná). Čtenář je autorem směřován k problému, myšlence, názoru apod. Důležitou roli v článku hraje titulek, který zároveň slouží jako prvotní informace autora, o čem následně v článku pojednává. Adresáta titulek motivuje k četbě

článku a podává mu úvodní informace o dále zpracovávaném tématu.

Syntax:

Věty v tomto slohovém útvaru se vyznačují přesnou a logickou stavbou. Častým znakem jsou složitější slovesné vazby, které se v běžné mluvě a písemném projevu neuvítají. Typickým znakem je aktualizace a automatizace větných celků.

Lexikum:

Jazykové prostředky zpravodajských článků jsou spisovné a neutrální. Vyznačují se aktualizací a automatizací.

V útvarech uměleckých jsou využívány i jazykové prostředky příznačné pro „krásnou“ literaturu. K nim patří např. užívání různých typů obrazného vyjádření (např. metafor), obecné češtiny, slangu apod.

Specifikum:

Základním znakem je aktualizace, automatizace, ale zejména zaměření na adresáta a komunikační situaci, která je dána zadáním.

Příklad:

Nalezni typické znaky pro daný slohový útvar dle následujícího schématu:

- funkční styl
- funkce
- kompozice
- větné a jazykové prostředky
- výpovědní význam

Nuda a prázdniny??!

Výchozí text:

Pokaždé se tak těším,
že kus nudy zažiju,
že si také užiju,
a školu více neřeším.

Prázdniny jsou paráda,
dlouho spát, koupat se v rybníku pak,
nechat si o lásce zdát, a tak,
prostě lehnout si na záda....!

Zpracování:

Článek do školního časopisu pro ostatní žáky, který slouží jako zamyšlení nad prázdninami a možnou nudou...

Nuda a prázdniny

Začaly prázdniny a já začala plánovat, co a jak bude, jak si je užiji. Týden, skoro dva jsou za mnou a já se cítím naštvaně. Venku je vedro a mé dosavadní plány jsou kdesi..., ale protože jsem slušně vychovaná, tak nebudu komentovat dále.

Probouzím se unaveně a celkem brzo, děsí mne neřád. Řád a přesný rozvrh potřebuji nutně ke svému fungování, a tak mi vyhovuje škola. Celkem. Když se nezkouší a nepíše se písemky, tak jsem ve vzdělávacím ústavu ráda. Plánovanost je mi dána hvězdami, a tak nutně a zcela bezvýhradně potřebuji vědět, kdy a co a jak...!

Jak se mnozí radují z prázdnin a dovolených, tak pro mne tato doba znamená utrpení. Jsem nazlobená, rozpolcená, unuděná, a to mohu spát, jíst, bavit se. Pohybují se v tento čas ne jako ryby, ale jako slon v porcelánu. (Ale po nějaké době si zvyknu. Určitě.)

Venku je skoro jasno a moje nálada se blíží k bouřce. Kdyby kdokoli pronesl nějakou poznámku, která by se mi dostala pod kůži, tak vyjedu a bude zle. Nevládám se krotit, nevládám tlumit svoje emoce. Celé to napětí musí ze mne ven, proto také mám tak zničené palce u nohou. Někdy to kopání do věcí kolem fakt bolí. Zjistila jsem, že to jediné na mne působí pozitivně. Vyřvat se a vybít.

Můj malý bráška to nemá se mnou lehké. Nehké to nemají se mnou ani moji rodičové. Brácha mne štvě svým neustálým „proč“ a otec s matkou zase „proto“. Copak jsem malá, že nesmím být venku do půlnoci!?

Letošní plány na letošní prázdniny mne musejí posunout dál, a tak zatočím s nudou. Udělám si řád a bude to. Plány se sice posunuly někam jinam, než jsem původně zamýšlela, ale inovuji je a bude to. Angličtinu odsunu, tu se učit nebudu, ale rozhodla jsem se dlouho spát, abych nabírala síly na další školní rok, pak taky ignorovat brácha a rodiče. Využiji Katku, která se mi nabídla, že můžu trávit prázdninové dny u ní na chatě. Další den jsem se za ní vypravila.

Myslíte si, že to bylo fajn. Bylo, protože jsme vespávaly, pak si něco zobly, pak se povalovaly a klábosily, pak se šly vykoupat a obhlédnout klučičí těla na plovárně. Večer jsme vyrazily do klubu a po půlnoci do postele. Celý měsíc.

Kdepak nuda. Můj život dostal řád. Každý den stejný a já se nemusela obávat změny. Všechno přesně naplánované. Když jsem se vrátila, tak se mne mamka ptala, co že jsem podnikala a jak si to s Katkou užila. A ejhle. Copak bych jí odpověděla. Nevěděla jsem. Prožila jsem totiž jednu velkou nudu.